

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю. М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного
навчально-наукового
інституту ім. Ю. М. Потебні ЗНУ

(підпис)

Н. Г. Метеленко
(ініціали та прізвище)

« 16 » 01 2024 р.

ПРАКТИКУМ З ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
заочної форми здобуття освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Оподаткування, облік,
контроль в управлінні підприємством»

Укладач: **Макаренко А.П., д.е.н., професор, професор кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Птіцина Л.А. к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри обліку, аналізу,
оподаткування та аудиту

Протокол № 9 від « 15 » 01 2024 р.

Завідувач кафедри ОАОА

М Т. О. Меліхова

Погоджено
з гарантом спеціальності ОПП
Ю. В. Подмешальська
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Протокол № 6 від « 16 » 01 2024 р.

Голова науково-методичної ради ІННІ
ім. Ю. М. Потебні ЗНУ

Т. А. Шарапова Т. А. Шарапова

Погоджено
Відповідальний за секцію «Економічні науки»
О. О. Шапуров

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
		4-й 8 семестр	4-й 8 семестр
Освітньо-професійна програма Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством	Змістових модулів – 5	Лекції	
		16 год.	0 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 10	Практичні	
		32 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	114
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Практикум з фінансового та управлінського обліку» є набуття практичних навичок щодо оволодіння методикою відображення господарських операцій відповідно до затверджених національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності за допомогою програмного забезпечення спеціального призначення.

Завданнями дисципліни є: надання студентам необхідних практичних навичок з організації ведення на підприємствах фінансового обліку активів, капіталу, зобов'язань, витрат, доходів та фінансових результатів використанням прогресивних форм і національних стандартів за допомогою програмного забезпечення спеціального призначення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Загальні компетентності: ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних коомунікаційних технологій. ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій). Збір, аналіз і обробка даних при виконанні завдань</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.</p>	<p>Методи: Дослідницький (самостійна робота, проекти). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>
<p>СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань всфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p>	
<p>СК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому і управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.</p>	
<p>СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.</p>	
<p>СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю</p>	
<p>Програмні результати навчання: ПР01. Знати та розуміти економічні категорії,</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, практичний).</p>

<p>закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково - аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p> <p>ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.</p> <p>ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.</p> <p>ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.</p> <p>ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.</p> <p>ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.</p> <p>ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.</p> <p>ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом</p> <p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>	<p>Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим модулем. Виконання та захист практичних завдань, залік.</p>
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Практикум з фінансового та управлінського обліку» базується на дисциплінах «Аналіз господарської діяльності», «Податкове планування і прогнозування». Набуті при вивченні даного курсу знання необхідні для подальшої дослідницької діяльності з обліку, аналізу, оподаткування та аудиту.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Облік операцій з грошовими коштами.

Тема 1. Облік банківських, валютних операцій у програмі «Дебет Плюс».

Поточні рахунки в банку в національній валюті: порядок відкриття та ведення обліку. Процедура зняття готівки з поточного рахунку в банку. Порядок зарахування готівки на поточний рахунок в банку. Безготівкові розрахунки за банківським переказом. Узагальнення інформації про рух грошових коштів на поточному рахунку в банку у виписці банку та регістрах обліку.

Змістовий модуль 2. Облік операцій з основними засобами.

Тема 2. Облік основних засобів та ТМЦ у програмі «Дебет Плюс».

Облік капітального будівництва. Облік придбання і виготовлення основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів та їх характеристика. Особливості нарахування амортизації основних засобів в податковому обліку. Облік амортизації і зносу основних засобів. Облік витрат на ремонт основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облік переоцінки основних засобів. Облік зменшення та відновлення корисності основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облік оренди (лізингу) основних засобів. Особливості обліку інвестиційної нерухомості. Визначення, визнання та класифікація запасів. Оцінка надходження матеріальних запасів. Методи оцінки вибуття матеріальних запасів. Організація складського господарства і складського обліку матеріальних запасів. Документальне оформлення надходження, переміщення і вибуття виробничих запасів. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Облік МШП. Документальне оформлення та облік надходження, переміщення і витрачання продукції сільськогосподарського виробництва. Облік товарів. Інвентаризація матеріальних запасів. Оцінка запасів на дату балансу.

Змістовий модуль 3. Облік заробітної плати.

Тема 3. Облік заробітної плати у програмі «Дебет Плюс».

Методика розрахунку суми заробітної плати при різних формах і системах оплати праці за відпрацьований і невідпрацьований час. Індексація і компенсація несплаченої заробітної плати. Утримання із заробітної плати. Узагальнення нарахувань і утримань із заробітної плати (розрахунково-платіжні відомості, зведені відомості за складом оплат та категоріями). Відображення розрахунків з оплати праці в системі рахунків. Види відпусток та порядок нарахування оплати за час перебування у відпустці.

Змістовий модуль 4. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості.

Тема 4. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості у програмі «Дебет Плюс».

Облік розрахунків з покупцями і замовниками. Облік векселів одержаних. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків з різними дебіторами. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків за нарахованими доходами.

Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків за позиками членам кредитних спілок. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік розрахунків з державними цільовими фондами. Облік розрахунків за операціями з деривативами.

Змістовий модуль 5. Облік доходів, витрат. Формування звітності підприємства.

Тема 5. Облік доходів і витрат у програмі «Дебет Плюс».

Облік доходів операційної діяльності. Облік доходів від реалізації готової продукції, товарів (робіт, послуг). Облік інших операційних доходів (від реалізації іноземної валюти, від реалізації інших оборотних пасивів, від операційної оренди, від операційних курсових різниць та інші). Облік доходу від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів (дивіденди одержані, відсотки одержані, інші доходи від фінансових операцій). Облік інших доходів підприємства від звичайної діяльності (реалізація фінансових інвестицій, майнових комплексів, необоротних пасивів, не операційної курсової різниці та інші). Облік доходів майбутніх періодів.

Облік витрат і виходу продукції рослинництва. Облік витрат і виходу продукції тваринництва. Облік витрат і виходу продукції промислового виробництва. Облік витрат на утримання допоміжних виробництв. Облік витрат на утримання МТП. Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Облік витрат від браку. Оцінка та облік незавершеного виробництва. Особливості обліку напівфабрикатів. Облік витрат майбутніх періодів. Інвентаризація незавершеного виробництва.

Тема 6. Звітність підприємства у програмі «Дебет Плюс».

Завершальні роботи в бухгалтерії перед складанням фінансової звітності та основні етапи її підготовки. Методичні аспекти складання основних форм фінансової звітності. Виправлення помилок у фінансовій звітності підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин д.ф.	Усього годин з.ф.	Лекційні заняття, год		Практичні, год		д.ф.	з.ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
				д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	24	10	1	6	-	4	1	12	16	5	5,2	10,2
2	24	9	1	2	-	7	1	12	17	5	5,2	10,2
3	24	11	1	4	-	7	1	12	17	5	5,2	10,2
4	24	11	1	4	-	7	1	12	17	5	5,2	10,2
5	24	11	2	4	-	7	2	12	17	5	5,2	10,2
Усього за змістові модулі	120	48	6	16	0	32	6	42	84	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	20	20	40
Загалом	120									100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
8 семестр			
1.	Облік операцій з грошовими коштами.	6	-
2.	Облік операцій з основними засобами.	2	-
3.	Облік заробітної плати.	4	-
4.	Облік дебіторської та кредиторської заборгованості.	4	-
5.	Облік доходів, витрат. Формування звітності підприємства.	4	-
Разом		16	0

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
8 семестр			
1.	Облік операцій з грошовими коштами.	4	1
2.	Облік операцій з основними засобами.	7	1
3.	Облік заробітної плати.	7	1
4.	Облік дебіторської та кредиторської заборгованості.	7	1
5.	Облік доходів, витрат. Формування звітності підприємства.	7	2
Разом		32	6

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
8 семестр			
1.	Облік операцій з грошовими коштами.	12	16
2.	Облік операцій з основними засобами.	12	17
3.	Облік заробітної плати.	12	17
4.	Облік дебіторської та кредиторської заборгованості.	12	17
5.	Облік доходів, витрат. Формування звітності підприємства.	12	17
Разом		42	84

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тест 1	Питання для підготовки. Облік банківських, валютних	Тестові питання оцінюються:	5

	Електронне тестування через платформу Moodle.	операцій у програмі «Дебет Плюс».	правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	
	Практичне завдання1: розв'язання задач	Завдання передбачає: виконання практичної роботи щодо обліку банківських, валютних операцій у програмі «Дебет Плюс».	Завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється від 0 до 5,2 балів. Бали розраховуються пропорційно до кількості правильно виконаних студентом завдань.	5,2
Усього за ЗМ 1	2			10,2
2	Тест 1 Електронне тестування через платформу Moodle.	Питання для підготовки. Облік основних засобів і ТМЦ у програмі «Дебет Плюс».	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання1: розв'язання задач	Завдання передбачає: виконання практичної роботи щодо обліку основних засобів і ТМЦ у програмі «Дебет Плюс».	Завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється від 0 до 5,2 балів. Бали розраховуються пропорційно до кількості правильно виконаних студентом завдань.	5,2
Усього за ЗМ 2	2			10,2
3	Тест 1 Електронне тестування через платформу Moodle.	Питання для підготовки. Облік заробітної плати у програмі «Дебет Плюс».	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання1: розв'язання задач	Завдання передбачає: виконання практичної роботи щодо обліку заробітної плати у програмі «Дебет Плюс».	Завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється від 0 до 5,2 балів. Бали розраховуються пропорційно до кількості правильно виконаних студентом завдань.	5,2
Усього за ЗМ 3	2			10,2
4	Тест 1 Електронне тестування через платформу Moodle.	Питання для підготовки. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості у програмі «Дебет Плюс».	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання1: розв'язання задач	Завдання передбачає: виконання практичної роботи щодо обліку дебіторської та кредиторської заборгованості у програмі «Дебет Плюс».	Завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється від 0 до 5,2 балів. Бали розраховуються пропорційно до кількості правильно виконаних студентом завдань.	5,2

Усього за ЗМ 4	2			10,2
5	Тест 1 Електронне тестування через платформу Moodle.	Питання для підготовки. Облік доходів і витрат у програмі «Дебет Плюс». Звітність підприємства у програмі «Дебет Плюс».	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання1: розв'язання задач	Завдання передбачає: виконання практичної роботи щодо обліку доходів і витрат у програмі «Дебет Плюс» та складання звітності підприємства у програмі «Дебет Плюс».	Завдання практичної роботи за змістовим модулем оцінюється від 0 до 5,2 балів. Бали розраховуються пропорційно до кількості правильно виконаних студентом завдань.	5,2
Усього за ЗМ 5	2			10,2
Усього контр. заходів	10			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Електронне тестування через платформу Moodle.	Питання для підготовки: див. питання до ЗМ 1–5 Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	20
	Індивідуальне завдання	Індивідуальне завдання з складається з практичного завдання, яке включає: Індивідуальне завдання у вигляді файлів MS Excel або Ms Word необхідно завантажити на сайт системи Moodle ЗНУ.	Індивідуальне завдання складається з практичного завдання, за яке студент може отримати до 10 балів, та відповідей на запитання при захисті роботи, за які студент може отримати до 10 балів.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В., Денчук Н. П. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 478 с.
2. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підручник. 7-ме вид., доп. і перероб. К. : Алерта, 2020. 928 с.
3. Верига Ю. А., Гладких Т. В., Орищенко М. М. Фінансовий облік: навчальний посібник. Київ : "Центр навчальної літератури", 2019. 438 с.

4. Лисиченко О. О., Атамас П. Й., Атамас О. П. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : "Центр учбової літератури", 2019. 356 с.

Додаткова:

1. Іщенко Я. П., Подолянчук О. А., Коваль Н. І. Фінансовий облік 1 : підручник. Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 496 с

2. Бухгалтерський облік : у схемах і таблицях: навч. посіб. / за заг. ред. М.І. Скрипник. Київ : "Центр учбової літератури". 2021. 340 с.

Інформаційні ресурси

1. Практикум з фінансового та управлінського обліку : електрон. курс : URL: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=8815>.

2. Первинка для ОЗ, МШП і запасів. Газета «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://gazeta.vobu.ua/?page=9&selectedyear=2022>

3. Меліхова, Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність : монографія. М-во освіти і науки України. Запоріжжя Херсон : Гельветика, 2018. 631 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049836>

4. Інструкції з виконання практичних робіт в програмі «Дебет плюс» : електрон. ресурс : <https://debet.com.ua/instructions>.